

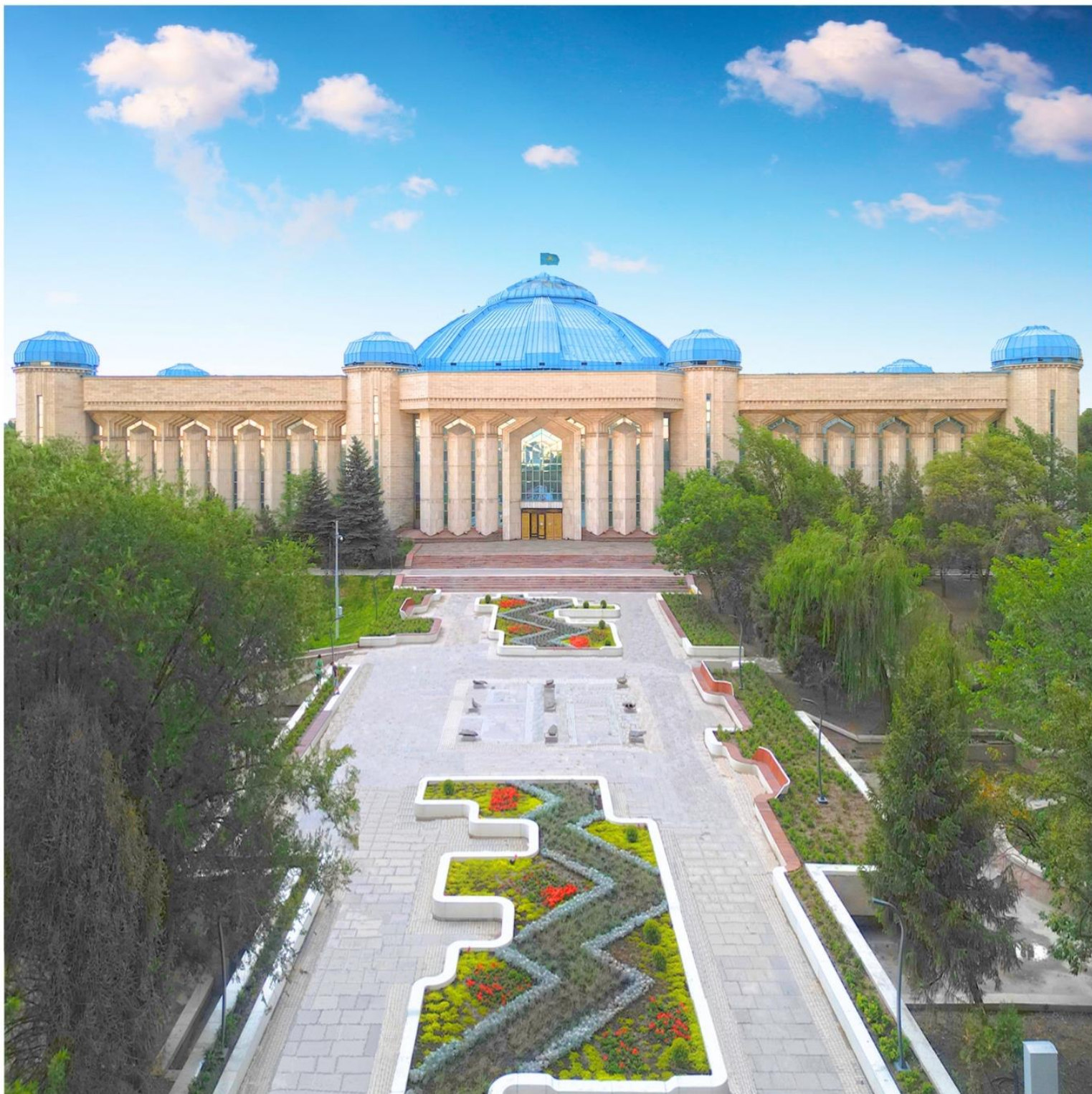
ISSN: 2960-0049
ISSN-L: 2958-5376

MUSEUM.KZ

ҒЫЛЫМИ-ПРАКТИКАЛЫҚ ЖУРНАЛ • НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКИЙ ЖУРНАЛ • SCIENTIFIC AND PRACTICAL JOURNAL

2(14)2026

ӨОЖ 069 (091)

ӨЗБЕКӘЛІ ЖӘНІБЕКОВТИҢ ХАЛЫҚ МУЗЫКА АСПАПТАРЫ МУЗЕЙІН ҚҰРУДАҒЫ РӨЛІ

З.С. Жәкішева

Өзбекәлі Жәнібек атындағы мәдениет, тарих және этнографияны
қолдау Қоғамдық қоры (Қазақстан)

Аңдатпа. Кең-байтақ еліміздің музейлері қорларында елеусіз, ескерусіз жатып, ұмыт бола бастаған қазақтың көне музыкалық аспаптар қазынасын бір жерге жинастыру ісі мемлекет және қоғам қайраткері, этнограф – Өзбекәлі Жәнібековтің (1931-1998) идеясы мен жобасы арқылы алғаш рет мемлекеттік деңгейде жүзеге асырылды. Қайраткердің сан-салалы еңбектерінің ішінде күні бүгінге дейін орнықтырылмай, жазылмай, тіпті, кейбіреулер тарапынан мойындалмай келе жатқан бір ісі болса, ол – Ө. Жәнібековтің Ықылас атындағы Халық музыка аспаптары музейінің құрылып-қалыптасу тарихын құрудағы рөлі.

1981 жылдың 24 сәуірінде халық игілігіне ұсынылған бұл музейдің құрылғанына биыл 45 жыл толды. Музейдің құрылу тарихы – халқымыздың рухани-мәдени мұраларына деген жанашыр тұлғалардың қайраткерлік еңбектерінен бастау алады. Талай тарихи сәттерді бастан өткерген музей қазіргі таңда еліміздің мақтанышына айналып, халықаралық деңгейде мойындалған мәдениет ошағы. Мақалада автор Ө. Жәнібековтің Ықылас атындағы Халық музыка аспаптары музейінің құрылып-қалыптасу тарихын құрудағы рөлін және музейде жинақталған мәдени мұра тарихымен тікелей байланысты мәселелерді қарастырады. Музей қорындағы қазақ мәдениеті жәдігерлері өз ерекшеліктеріне қарай өнертану, аспаптану, музейтану, археология, органология, литофония, драмология, заттану, аспаптану және поэзия, діни-ғұрыптық ұстанымдар секілді гуманитарлық ғылымдардың зерттеу нысанына жатады.

Материалдар мен зерттеу әдістері. Зерттеудің дереккөзін музей тарихына, оның қорындағы түпнұсқа аспаптарға арналған түрлі басылымдарда жарияланған ғылыми еңбектер, Ө. Жәнібековтің өз жазбалары мен замандастарының естеліктері құрады. Мемлекет және қоғам қайраткері, этнограф Ө. Жәнібековтің музей құрудағы іскерлік және ұйымдастырушылық еңбектері талдау әдісі негізінде сараланды.

Тірек сөздер: Ө. Жәнібеков, музейтану, аспаптану, өнертану, музей қоры, коллекциялар, экспозиция.

Сілтеме жасау үшін: Жәкішева З.С. Өзбекәлі Жәнібековтің Халық музыка аспаптары музейін құрудағы рөлі // MUSEUM.KZ. 2026. №2 (14), 78-83 бб. DOI 10.59103/muzkz.2026.14.07

РОЛЬ УЗБЕКАЛИ ЖАНИБЕКОВА В СОЗДАНИИ МУЗЕЯ НАРОДНЫХ МУЗЫКАЛЬНЫХ ИНСТРУМЕНТОВ

З.С. Жакишева

Общественный фонд имени Узбекали Жанибека по поддержке культуры,
истории и этнографии (Казахстан)

Аннотация. Задача собрать в одном месте сокровищницу старинных инструментов, которые незамеченными и забытыми хранились в музейных фондах нашей обширной страны, впервые была реализована на государственном уровне по идее и проекту идее и проекту государственного и общественного деятеля, этнографа Узбекали Жанибекова (1931-1998). Если и есть среди многогранных трудов деятеля одно дело, которое до сегодняшнего дня не было должным образом зафиксировано, описано и даже некоторыми не признано, то

это – роль У. Жанибекова в создании и становлении истории Музея народных музыкальных инструментов имени Ыкыласа.

В этом году исполняется 45 лет со дня основания этого музея, который открыл свои двери посетителям 24 апреля 1981 года. История создания музея берет свое начало в самоотверженном труде личностей, неравнодушных к духовному и культурному наследию нашего народа. Пережив немало исторических моментов, сегодня музей стал гордостью нашей страны и признанным на международном уровне очагом культуры. В статье автор рассматривает роль У. Жанибекова в формировании истории создания и становления Музея народных музыкальных инструментов имени Ыкыласа, а также вопросы, непосредственно связанные с историей собранного в музее культурного наследия. Экспонаты казахской культуры в фондах музея, в зависимости от их особенностей, являются объектом исследования таких гуманитарных наук, как искусствоведение, инструментаведение, музееведение, археология, органология, литофония, драмология, материаловедение, а также поэзия и религиозно-обрядовые принципы.

Материалы и методы исследования. Источниковую базу исследования составили опубликованные в различных изданиях научные труды, посвященные истории музея и подлинным инструментам, хранящимся в его фондах, а также личные записи У. Жанибекова и воспоминания его современников. Деловые и организаторские заслуги государственного и общественного деятеля, этнографа У. Жанибекова в создании музея были исследованы на основе метода анализа.

Ключевые слова: У. Жанибеков, музееведение, инструментальное исследование, искусствоведение, музейный фонд, коллекции, экспозиция.

Для цитирования: Жакишева З.С. Роль Узбекали Жанибекова в создании Музея народных музыкальных инструментов // MUSEUM.KZ. 2026. №2 (14), с. 78-83. DOI 10.59103/muzkz.2026.14.07

THE ROLE OF UZBEKALI DZHANIBEKOV IN THE ESTABLISHMENT OF THE MUSEUM OF FOLK MUSICAL INSTRUMENTS

Z.S. Zhakisheva

Uzbekali Zhanibek Public Foundation for the Support of Culture,
History and Ethnography (Kazakhstan)

Abstract. The initiative to gather the treasure trove of ancient Kazakh musical instruments, which had been lying neglected and forgotten in the museum funds across our vast country, was implemented at the state level for the first time through the vision and project of the state and public figure, ethnographer Uzbekali Zhanibekov (1931–1998). Among the multifaceted works of this prominent figure, one particular achievement that has remained unrecognized, unwritten, and even unacknowledged by some to this day is U. Zhanibekov's role in establishing the history of the creation and development of the Ykhlas Museum of Folk Musical Instruments.

This year marks the 45th anniversary of the founding of this museum, which opened its doors to the public on April 24, 1981. The history of the museum's establishment originates from the dedicated efforts of individuals who deeply cared for the spiritual and cultural heritage of our people. Having weathered many historical milestones, the museum has now become a source of national pride and an internationally recognized cultural center. In this article, the author examines U. Zhanibekov's role in shaping the history of the foundation and development of the Ykhlas Museum of Folk Musical Instruments, alongside issues directly related to the history of the cultural heritage preserved within it. Depending on their specific characteristics, the artifacts of Kazakh culture in the museum's collection serve as research subjects for various humanities, including art history, organology (instrument studies), museology, archaeology, lithophones, dramology, material culture studies, as well as poetry and religious-ritual principles.

Research materials and methods. The research sources include scientific works published in various editions dedicated to the history of the museum and the authentic instruments in its collection, as well as U. Zhanibekov's personal notes and the memoirs of his contemporaries. The professional and organizational contributions of the state and public figure, ethnographer U. Dzhanibekov, towards establishing the museum were evaluated using the method of analysis.

Keywords: U. Zhanibekov, museology, instrumental research, art history, museum fund, collections, exhibition.

For citation: Zhakisheva Z.S. The Role of Uzbekali Dzhanibekov in the Establishment of the Museum of Folk Musical Instruments // MUSEUM.KZ. 2026. №2 (14), pp. 78-83. DOI 10.59103/muzkz.2026.14.07

Кіріспе. Қазақ ССР Мәдениет министрінің орынбасары қызметінде жүрген 1980 жылдарда Өзбекәлі Жәнібеков халықтық музыка аспаптары музейін құру жайында бастама көтерді. «...Өзбекәлі Жәнібеков сан мәрте жоғарғы басшыларға кіріп жүріп Қазақстанда бұрын болмаған Қазақтың халықтық әуез аспаптары музейін ұйымдастыруды ұсынды. Музейдің мекен-жайын қалпына келтіру ісіне де, ел арасынан көне әуез аспаптарын жинастыруға да қаржы бөлдірді...», – деп жазды бұл жөнінде ғалым Қ. Тұяқбаев [Тұяқбаев, 1999: 231]. Ө. Жәнібеков өз естелігінде музейді ұйымдастырудың мақсаты жөнінде «...Алматыдағы қазақтың халық әуез аспаптары музейін құру ісі – қазақта қобыз бен домбырадан басқа аспаптар болмаған дейтін қасаңқы пікірдің кеңінен таралып кеткеніне байланысты туындаған еді» – дейді [Жәнібеков, 1999].

Нәтижелерді талқылау. Музей 1981 жылдың 24 сәуірінде есігін айқара ашып, халық игілігіне ұсынылды. «Музей ашылды» деп айтуға ғана оңай болғанымен, Ө. Жәнібеков сол тұста түрлі мемлекеттік мекемелердің есігін қағып, басшыларының келісімін алуда сан түрлі пікір таластарды, кедергілер мен қиындықтарды бастан өткерді. Музей бірден «Қазақтың республикалық халықтық музыка аспаптары музейі» мәртебесімен (статусымен) ашылған. Сол кездің өзінде жолында кездескен қаншама кедергілерді бұзып-жарып, музейді республикалық мәртебемен ашуға қол жеткізудің өзі қайраткердің қайтпас жігері мен қайраткерлігін көрсетеді. Аталған музей – Орталық Азия республикалары арасында дәстүрлі музыкалық аспап-мұраларға арналған алғашқы музей болды.

Музейдің алғашқы тақырыптық-экспозициялық жоспары нәтижесінде елімізде бұрын қарастырылмаған түрлі ғылыми-зерттеу тақырыптар өмірге келді. Музей экспозицияларын жабдықтауда, әсіресе, аспапты-музыкалық археология саласына аса мән берілді. Археологиялық қазбадан анықталған түпнұсқа көне музыкалық аспаптардың өз алдына жеке музейі болмағандықтан түрлі ғылыми-зерттеу мекемелерінің қор-қоймаларында елеусіз жататын. Ө. Жәнібеков академик Ә.Х. Марғұлан, тарих ғылымдарының докторлары У.Х. Шалекенов, К. Ақышев, А. Чариков секілді халқымыздың белгілі археолог-ғалымдармен үнемі байланыста болды. Осы ғалымдардың басшылығымен еліміздің әр өңірлерінде жүргізілген қазба жұмыстары кезінде табылған археологиялық түпнұсқа мұраларды музей қорына алғызып отырды. Аспапты-музыкалық археологиямен айналысатын мамандар елімізде даярланбады. Бұл жайында: «...Әттең, бізде әуездік археологиямен айналысатын мамандар болғанда көптеген жаңалықтардың бетін ашуға болатын еді», – деп жазған өкінішті сөзі қазіргі кезде де маңызын жойған жоқ [Жәнібеков, 1992: 183]. Музей гуманитарлық білімдер жүйесіндегі – музейтану, аспаптану және өнертану секілді үш бірдей ғылымның басын қосты.

Аталған музей ресми түрде ашылысымен-ақ, Өзбекәлі Жәнібеков елімізге белгілі де беделді ақын-жазушыларды, өнер-мәдениет өкілдерін, мемлекет және қоғам қайраткерлерін, ресми сапармен келген әр елдің мемлекеттік шенеуніктерін оған ертіп келіп, музей экскурсиясын өзі жүргізіп, жинақталған мұра-аспаптардың терең тарихымен таныстыратын. Мәселен, белгілі мемлекет және қоғам қайраткері Бәйкен Әшімов: «...Өзбекәлі Жәнібеков – музейлер мен мәдени ескерткіштерге, халық өнеріне зор ынта-ықыласпен қарайтын. Мәдениет Министрінің орынбасары қызметінде жүргенде Алматының өзінен саз

аспаптарының музейін ұйымдастырды...», – десе, мемлекет қайраткері Михаил Есенәлиев: «...Өзбекәлі Жәнібековтің болашақ жағдайын алдын-ала, жан-жақты ойластырып, музейдің орналасатын мекен-жайын тауып, маңдай терін төгіп жүріп тындырған үлкен жұмысы – бұл күнде республиканың мақтанышы болып отырған музыка аспаптарының музейі еді...», – деп жазды [Жәкішева, 2011: 91].

Қазақ халқының өткен ғасырларда өмір сүрген ұлы тұлғаларының шығармашылық өнеріне серік болған түпнұсқа музыкалық аспаптарына арналған мемориалдық аспаптар экспозициясын жасау еліміздің музейлері тарихында алғаш рет қолға алынды. Ол үшін Өзбекәлі Жәнібеков кең-байтақ еліміздің өңірлеріндегі музейлердің қорларында шаң басып жатқан тарихи тұлғалардың қолданған музыкалық аспаптарын іздестіріп, музей қорына алғызып отырды. Қазір саралап отырсақ, елімізде 2018 жылы қабылданған «Болашаққа бағдар: рухани жаңғыру» Мемлекеттік бағдарламаның жалғасы болып табылатын, «Ұлы Даланың жеті қырында» көрсетілген, «Ұлы Даланың ұлы есімдері» аталатын жобаны Өзбекәлі Жәнібеков осыдан 45 (қырық бес) жыл бұрын музей экспозициясын жабдықтау арқылы орнықтырған екен. Нәтижесінде «Ұлы Даланың ұлы есімдерінің» жинақталған сан алуан тарихи мұралары музей экспозициясы арқылы алғаш рет мемлекеттік тұрғыда насихаттала бастады. Мұның өзі кеңестік солақай саясаттың салдарынан есімдерін айтуға тыйым салынып, қуғынға түсіп, айдалып-атылған Махамбет Өтемісұлы (1804-1846), Сейтек Оразалыұлы (1861-1933), Әміре Қашаубайұлы (1888-1934) және т.б. халық композиторлары мен әнші-ақындардың өмірі мен өнерін қайта жаңғыртуға арналған игі қадам болды. Музей экспозициясы арқылы Ө. Жәнібеков орнықтырған бұл іс – халқымыздың тарихи тұлғаларына деген құрмет пен қамқорлықтың нақты айғағы ретінде бағаланды. «...Өзбекәлі Жәнібеков – өзінің сілтемесімен, нұсқауымен, жеке өтінішімен, тапсырыстарымен, әлбетте, қызмет бабын пайдалана отырып, Қазақстанның облыстары мен аудандарының музейлері қорында елеусіз жатқан көне де тарихи мұраларды ашылмақ музей шаңырағы астына алғыза бастады...», – деп жазды бұл жайында естелігінде М. Есенәлиев [Есенәлиев, 1999: 110-111].

Өзбекәлі Жәнібековтің идеясынан туындаған және жоспарлы түрде жан-жақтан жинастырылған коллекциялардың нәтижесінде музейде «Тамырлас түркітілдес халықтардың музыкалық аспаптары» аталатын бірегей экспозиция залы өмірге келді. Хакас, тыва, өзбек, әзірбайжан, түркімен, ұйғыр және т.б. түркітілдес халықтардың аспап-коллекциялары 1981-1995 жылдардың өзінде-ақ музей төрінен орын алды. Ал 1989 жылы Қазақстанға тұңғыш рет іс-сапармен келген Түркияның Мәдениет министрі Кемал Зейбек өзімен бірге бірнеше ұлттық аспаптарын музей қорына сыйға өткізді. Алғашқы жылдарда музей қорына 50-ден аса елдің 500-ден астам аспап-мұралары жинақталды. Бұл үрдіс өз кезегінде түркілік дәстүрлі музыкалық аспаптардың тамырлас терең тарихын зерттеп-тану саласындағы тақырыптардың молдығы мен ауқымын белгіледі. Мұндай іс-тәжірибе кейіннен Тәжікстан Республикасының астанасы – Душанбе мен Саха елінің астанасы – Якутия қалаларында музыкалық аспаптарға арналған музейлердің экспозициясына үлгі-нұсқа болды.

Өзбекәлі Жәнібековтің бастама-басшылығымен музейде «Шетел халықтарының музыкалық аспаптары» аталатын тұрақты экспозиция залы жабдықталды. Шетел халықтарының коллекцияларын жинастыру ісі – барыс-келіс сапарлардан, шетелдік делегациялар мен елімізде оқитын студент-жастардың сыйға беруімен де толықтырыла түсті. Елімізге ресми сапармен келген шет мемлекеттердің үкімет делегациялары өздерімен бірге ұлттық аспап-мұраларын ала келіп, музей қорына өткізіп кеткен мысалдар көптеп саналады. «Интурист», «Медеу», «Спутник» секілді туристік желілер арқылы елімізге келген саяхатшылар, әр елдің мемлекет қайраткерлері мен басшылары ол кезде атағы алысқа кеткен музейге бас сұқпай кетпейтін еді. Мәселен, поляк музыка маманы Г. Храпкович: «...Мен бүкіл әлем халықтарының музыка мәдениетіне ден қойып жүрген адаммын. Дәл Сіздердің музейлеріңіздей музей әлемде жоқ. Музыка аспаптарын көру бір басқа да дауысын естіп, қалай ойналатынын көру бір басқа. Бұл – ежелгі заманның әуеніне дейін жанданған тірі музей. Бұл – нағыз қымбат қазына!», – деп жазса, корей музыка профессоры Хан Мен Хи:

«...Алматинский музей национальных инструментов гордость казахского народа и мировая сокровищница. Процветания и всех благ!», – дейді. Ал 1991 жылы елімізге тұңғыш рет ресми сапармен келген Ресей Федерация президенті Б. Ельцин: «...О высокой культуре народов Казахстана повествует и этот уникальный, прекрасный музей народных музыкальных инструментов. Восхищен и музеем, и ансамблем. Молодцы», – деген қолтаңбасын қалдырды [Жәкішева, 2011: 69-70]. Мұндай жазбалар көптеп саналады, оның бәрін әрине бір мақалаға сыйғызу мүмкін емес. Осылайша, музейге келген әр тілдегі, әр тілектегі, әр көзқарастағы әлем халықтарының өкілдері музейден алған әсерлері мен жүрекжарды лебіз-пікірлерін қалдырды. Бұл жазбалар – Өзбекәлі Жәнібековтің қиыннан қиыстырып, туған елінің мәртебесі үшін ұйымдастырған тарихи-танымдық еңбегінің маңызы мен рөлін айқындайды.

Музейді ұйымдастыру барысында музейдің өз ішінен ғылыми қызметкерлердің күшімен қоғамдық негізде шағын өнер тобын ұйымдастыру қажеттігін Ө. Жәнібеков былайша көрсетеді: «...*Көне музыкалық аспаптар өлі экспонат болғандықтан келушілерді баурап ала бермейтін еді. Сондықтан аннотацияларының үстіне аспаптарда ойнап отырған өнерпаздардың суреттерін бердік. Онан да тартымды экспозиция шыға қоймаған соң, әрбір экспонаттың астына аспаптың үні жазылған таспаны орналастырып, дыбысын пайдаландық. Бұл біршама алға басқандық болғанымен бізді қанағаттандыра қоймады. Сондықтан көне әуез аспаптарынан топ құруға тура келді. Осылайша «Сазген» аталатын әуез аспаптары ансамблі дүниеге келді. Сөйтіп, музей – халық аспаптар тарихынан, ойнау тәсілдерінен толық мағлұмат беретін және қазақ аспаптық мәдениеттің жетістіктерін насихаттайтын әуездік кешенге айналды*», – деп жазды [Жәнібеков, 2024: 182]. Бұл жазба Өзбекәлі Жәнібековтің музей жұмысын жандандырудағы және жаңалықтар енгізудегі жасампаздық ізденістерін айғақтайды. «Сазген» ансамблі әр жылдары ұйымдастырылған Халықаралық көрме-жәрмеңке жұмыстарына қатысып, лекция-концерттік шаралар, көне аспаптардың көрмелерін өткізді.

Сондай-ақ, 1980 жылы музейдің өз ішінен «Аспап жасау және қалпына келтіру шеберханасы» ұйымдастырылды. Бұл іс – Өзбекәлі Жәнібековтің идеясы болатын және ол шеберхананың барлық жұмыстарын тікелей өз қадағалауына алды. Музейдің экспозиция залдарын экспонаттармен жабдықтау оңай жасалатын шаруа емес еді. Алайда, өзі бастаған іске жауап беріп, батыл да шұғыл шешім қабылдай алатын Ө. Жәнібеков жан-жақта жүрген аспап жасаушы-шеберлердің, қолөнерші-зергерлер мен ұсталардың басын қосты. Экспонаттарды қалпына келтіріп, жаңғыртпалары мен көшірме нұсқаларын жасаумен айналысқан қолөнер шеберлерінің жұмыстары музей үшін аса маңызды әрі шешуші рөл атқарды. Музей шеберханасында жасалып шыққан экспонаттар музей қорын толықтырумен бірге, еліміздің өнер сахналары арылы да өмірге жолдама алып жатты.

Осылайша, Ө. Жәнібековтің музей ұйымдастырудағы еңбегі арқасында бірқатар ғылыми-нәтижелерге қол жетті. Олар:

- Ұмыт болған рухани-мәдени мұраларды бір жерге жинастыру, шоғырландыру ісі алғаш рет жүзеге асырылды;
- Музейге жинақталған тарихи мұралар арқылы «*Қазақ аспаптану ғылымының*» ұлт ғылымындағы орны мен маңызы айқындалды;
- Дәстүрлі музыкалық аспаптардың тек орындаушылық бағытта ғана емес, олардың гуманитарлық ғылым салаларымен байланысы нақтыланды;
- Музейдің тарихи жәдігерлері жайында танымдық *кітаптар* жарық көріп, ғылыми *диссертациялар* қорғалды;
- «*Мемориалдық аспаптар*» экспозициясы ғылыми-зерттеу жұмыстарына *үлгі-нұсқа* болды;
- Шеберханадан жасалып шыққан Ортеке ойын құралы «*Ортеке өнері*» деген атпен ЮНЕСКО-ның бүкіләлемдік мұралары тізіміне енгізілді.

Қорытынды. Осылайша, өткен ғасырдың 1980-1981 жылдарынан бастап Өзбекәлі Жәнібековтің тікелей Жоба-Жоспарымен құрылған қазақтың Ықылас атындағы Халық музыка аспаптары музейі – ұлт мәдениеті тарихында танымы мол ірі мәдениет ошағы ретінде тарихымызда мықтап орнықты. Қорыта айтқанда, музей еліміздегі дәстүрлі музыкалық аспап-коллекциялардың бірден-бір жинақтаған қор орны, дерекнамалық базасы, ғылыми-зерттеу орталығы ретінде өз бағытын айқындауда. Мұның өзі – мәдениет сардары, дара тұлға Өзбекәлі Жәнібековтің музей құрудағы өлшеусіз еңбегінің мәнін, рөлі мен маңызын айқындайды.

ӘДЕБИЕТ

Есенәлиев М. Ұлтын ұлықтаған азамат // Өзбекәлі Жәнібек. Алматы: «Арыс». 1999. 231 б.

Жәкішева З.С. Өзбекәлі Жәнібек тағылымы. Алматы: Алматыжарнама, 2011. 162 б.

Жәнібек Ө. Қалыссыз, қалтарыссыз дүние жоқ. Алматы: Арыс, 1999.

Жәнібек Ө. Уақыт керуені. Алматы: Жазушы, 1992. 183 б.

Жәнібек Ө. Тағдыр тағылымы. Алматы: «Өзбекәлі Жәнібек» ҚҚ, 2024. 182 б.

Тұяқбаев Қ.Қ. Өз-ағам, Өз-ағам // Өзбекәлі Жәнібек. Алматы: «Арыс». 1999. 231 б.

REFERENCES

Esenaliev M. Ultyn ulyktagan azamat // Uzbekali Zhanibek. Almaty: Arys, 1999. 231 p. (In Kazakh)

Zhakisheva Z.S. Ozbekali Zhanibek tagylymy. Almaty: Almatyzharnama, 2011. 162 p. (In Kazakh)

Zhanibek U. Kalysyz, kaltarysyz dunie zhok. Almaty: Arys, 1999. (In Kazakh)

Zhanibek U. Uakyt kerueni. Almaty: Zhazushy, 1992. 183 p. (In Kazakh)

Zhanibek U. Tagdyr tagylymy. Almaty: «Uzbekali Janibek» PF, 2024. 182 p. (In Kazakh)

Tuyakbaev K.K. Oz-agam, Az-agam // Uzbekali Zhanibek. Almaty: Arys, 1999. 231 p. (In Kazakh)

Автор туралы мәлімет: Жәкішева Забира Сыпатайқызы – аспаптанушы-этнолог, тарих ғылымдарының кандидаты (Алматы, Қазақстан). ORCID: 0009-0009-6760-7759. E-mail: zabira.zhakisheva@gmail.com

Сведения об авторе: Жакишева Забира Сыпатаевна – инструментовед-этнолог, кандидат исторических наук (Алматы, Казахстан). ORCID: 0009-0009-6760-7759. E-mail: zabira.zhakisheva@gmail.com

Information about the author: Zabira S. Zhakisheva – Instrument specialist–ethnologist, Candidate of Historical Sciences (Almaty, Kazakhstan). ORCID: 0009-0009-6760-7759. E-mail: zabira.zhakisheva@gmail.com

Редакцияға түсті / Поступила в редакцию / Entered the editorial office: 19.02.2026.

Рецензенттер мақұлдаған / Одобрено рецензентами / Approved by reviewers: 21.05.2026.

Жариялауға қабылданды / Принята к публикации / Accepted for publication: 02.06.2026.